

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Κάφκα και Ελλάδα», Αθήνα 15-16 Μαΐου 2020

Διοργάνωση: Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ

Το θέμα του συνεδρίου «Κάφκα και Ελλάδα» δηλώνει την ύπαρξη μιας ιδιαίτερης σχέσης μεταξύ του Φραντς Κάφκα και της Ελλάδας. Αν λάβουμε όμως, υπόψη το πλήθος των μελετών γύρω από το έργο του Κάφκα, δυσκολευόμαστε να σκεφτούμε τι καινούργιο μπορεί να ειπωθεί σχετικά με αυτό το θέμα. Ωστόσο, ενώ αρκετές πτυχές του έργου του που αφορούν την Ελλάδα εξετάστηκαν κατά καιρούς από διάφορους ερευνητές, λείπει ακόμα μια συνολική κριτική αποτίμηση της πολύπλοκης και πολύπλευρης σχέσης που διατηρούσε ο συγγραφέας με την αρχαία ελληνική γραμματεία, της γνώσης του για τη νεότερη Ελλάδα κ.ά. Επίσης δεν έχει μελετηθεί επαρκώς η επίδραση που άσκησε ο Κάφκα στην Ελλάδα, η πρόσληψη του έργου του στη νεοελληνική γραμματεία, οι μεταφραστικές περιπέτειες των έργων του κτλ.

Η διεθνής έρευνα έχει μεν εντοπίσει στο έργο του Κάφκα, διάφορες αναφορές στην Ελλάδα. Έχουν διερευνηθεί π.χ. όψεις μυθικών μορφών, όπως ο Οδυσσεύς, ο Ποσειδώνας και ο Προμηθέας στο έργο του, όπως και η λειτουργία του μύθου στο έργο. Έχει μελετηθεί εν μέρει και η επιρροή των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων στο έργο του με αναφορές σε συγκεκριμένα μοτίβα και θέματα. Τέλος, κάποιοι βιογράφοι του συγγραφέα έχουν εστιάσει στην ουμανιστική του εκπαίδευση και στις γνώσεις των αρχαίων ελληνικών που με πολύ κόπο απέκτησε.

Όμως μέχρι σήμερα δεν υφίστανται μελέτες που να πραγματεύονται συνδυαστικά τις παραπάνω παραμέτρους του πολυδιάστατου θέματος «Κάφκα και Ελλάδα». Τι πραγματικά γνώριζε ο Κάφκα για την Ελλάδα με βάση όσα είχε διαβάσει ή διδαχθεί στο ουμανιστικό γυμνάσιο της Πράγας; Τι γνώριζε, πέρα από την κλασική εκπαίδευσή του, για τη νεότερη Ελλάδα, π.χ. για τους Βαλκανικούς Πολέμους, στους οποίους είχε εμπλακεί και η Αυστροουγγαρία και κατά πόσο αποτυπώθηκε αυτό το έργο του; Δεν έχουν επίσης εκτιμηθεί δεόντως το πλήθος και η ποικιλία των εικόνων και των αντιλήψεων περί «Ελλάδας», «ελληνισμού», «Νότου», και «Ανατολής» τόσο στο έργο του Κάφκα, όσο και στους συγγραφείς της εποχής του.

Από την άλλη πλευρά και η απήχηση του Κάφκα στην Ελλάδα χρήζει περαιτέρω έρευνας. Μέχρι στιγμής υπάρχουν ελάχιστες μελέτες προς αυτή την κατεύθυνση, γεγονός που σε καμία περίπτωση δεν αντικατοπτρίζει τη μεγάλη απήχηση του συγγραφέα στη Ελλάδα. Κρίνονται συνεπώς απαραίτητες περαιτέρω μελέτες αναφορικά με την πρόσληψη και την επίδραση του Κάφκα και της έννοιας «καφκικός» στην Ελλάδα, στη νεοελληνική λογοτεχνία και στην κοινωνία γενικότερα. Ένα ακόμα πεδίο που δεν έχει ακόμη διερευνηθεί είναι οι μεταφράσεις, οι εκδόσεις, ο τρόπος που δεξιώθηκαν τα ειδικά και τα ευρείας κυκλοφορίας περιοδικά και εφημερίδες τον Κάφκα και το έργο του. Εν προκειμένω π.χ. δεν έχει ακόμα μελετηθεί η ιστορία των μεταφράσεων του Κάφκα στα ελληνικά, οι οποίες αποτελούν πάντοτε μια ιδιαίτερη πρόκληση για τον μεταφραστή/μελετητή.

Με γνώμονα όλα τα παραπάνω, το συνέδριο έχει στόχο τη σφαιρική διερεύνηση του θέματος. Οι βασικοί θεματικοί του άξονες είναι:

- 1) κείμενα του Κάφκα με αναφορές στην Ελλάδα (μύθοι, αποφθέγματα κ.ά.)
- 2) ο Κάφκα και η σχέση του με την αρχαία ελληνική γραμματεία και φιλοσοφία
- 3) η γερμανόφωνη λογοτεχνία της Πράγας και νοσταλγία (αρχαιότητα, Μεσόγειος, Νότος)
- 4) «ελληνισμός», «Ελλάδα», «Νότος», «Ανατολή» στο έργο του Κάφκα
- 5) Κάφκα: μυθοπλασία και ιστορία

- 6) εκπαιδευτικά μοντέλα στις αρχές του 20ού αιώνα: τα αρχαία ελληνικά στα γυμνάσια της Πράγας
- 7) ο Κάφκα και η σχέση του με την σύγχρονη ιστορία (π.χ. Βαλκανικοί Πόλεμοι)
- 8) η υποδοχή και η επίδραση του Κάφκα στον νεοελληνικό χώρο (λογοτεχνία, τέχνη, φιλοσοφία)
- 9) ελληνικές εκδόσεις-μεταφράσεις των έργων του Κάφκα
- 10) η εισαγωγή και ένταξη του επιθέτου «καφκικός» στον δημόσιο λόγο (περιοδικά, εφημερίδες κτλ.)
- 11) η ιστορική διαμόρφωση της εικόνας του Κάφκα στην Ελλάδα
- 12) ο Κάφκα ως συγγραφέας της Παγκόσμιας Λογοτεχνίας και η σχέση του με τον λογοτεχνικό κανόνα
- 13) τρόποι προσέγγισης του έργου του Κάφκα στη μέση και ανώτατη εκπαίδευση της Ελλάδας

Με την παρούσα πρόσκληση απευθυνόμαστε σε όσες/όσους επιθυμούν να συμμετάσχουν στο συνέδριο με εισήγηση διάρκειας είκοσι λεπτών. Οι υποβολές ενδιαφέροντος συμμετοχής θα πρέπει να περιλαμβάνουν ονοματεπώνυμο και ιδιότητα του ενδιαφερόμενου, τίτλο εισήγησης, περίληψη (έως 300 λέξεις) και ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμα, και να αποσταλούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση: kafka.athen2020@gmail.com μέχρι τις 20 Δεκεμβρίου 2019. Προγραμματίζεται η έκδοση συλλογικού τόμου με επιλεγμένες εισηγήσεις.

Γλώσσες εργασίας του συνεδρίου: γερμανικά και ελληνικά

Η οργανωτική επιτροπή: Ekkehard Haring, Κατερίνα Καρακάση, Νικόλαος-Ιωάννης Κοσκινάς